

100 [Intuition and Instinct][2]

Vooraf

Mondriaan heeft meer dan honderd losse notities en tekstfragmenten achtergelaten¹. De langere teksten worden in dit corpus als zelfstandige titel gepresenteerd; de kortere teksten zijn terug te vinden onder de titel [Note(s)]². De tekst [Intuition and Instinct][2] beslaat anderhalf schrijfblokblaadje en wordt hier als aparte titel opgenomen.

Bron

In Mondriaans nalatenschap³ bevindt zich een manuscript dat handelt over de begrippen 'intuition' en 'instinct'. Harry Holtzman⁴ heeft dit manuscript gedocumenteerd als manuscript '22'.

Manuscript '22' bestaat uit één gelinieerd schrijfblokvel⁵, dat aan twee zijden met potlood is beschreven. Mondriaan heeft de tekst hier en daar gecorrigeerd.

We beschouwen deze bron als authentiek, geautoriseerd en onvoltooid.

Basistekst en leestekst

Manuscript '22' is de basis voor de leestekst. In de leestekst zijn ongebruikelijke afkortingen opgelost.

Titel

Mondriaan heeft '22' geen titel gegeven. De kernwoorden in de tekst zijn 'intuition' en 'instinct'. De gepresenteerde tekst krijgt de fictieve titel: [Intuition and Instinct][2]. Om onderscheid te maken tussen de twee teksten met dezelfde toegewezen titel krijgen de teksten een [1] en een [2] achter de titel⁶.

Datering en ondertekening

Manuscript '22' is niet ondertekend en niet gedateerd. Een ander manuscript over 'intuition' en 'instinct' is geschreven op de achterzijde van een gedateerde brief van Gudrun Harison⁷ aan Mondriaan. De brief is door Harison gedateerd: '16-4-43'. Vermoedelijk heeft Mondriaan beide teksten over 'intuition' en 'instinct' in een zelfde periode heeft geschreven. De gepresenteerde tekst krijgt eveneens de datering: tweede helft april 1943⁸.

Ontstaan en publicatie

In de brieven van Mondriaan is niets achterhaald over het ontstaan van [Intuition and Instinct][2]. Manuscript '22' is voor het eerst in 1986 gepubliceerd⁹.

Sleutelwoorden

Met een aantal kenschetsende woorden (in alfabetische volgorde) geven we aan wat er in [Intuition and Instinct][2] besproken wordt. Van de zogenoemde specifieke en soms minder specifieke Mondriaanwoorden wordt een verklarende omschrijving gegeven in het 'Sleutelwoordenregister'¹⁰. De in dit register verduidelijkte sleutelwoorden zijn hieronder cursief weergegeven.

Sleutelwoorden: *equivalence, instinct, intuition, opposite forces, self-denying, self-edifying.*

Schilderijen ontstaan tijdens schrijfperiode

De inhoudelijke overeenkomst met [Intuition and Instinct][1] doet vermoeden dat [Intuition and Instinct][2] in dezelfde tijd is geschreven: april 1943. Volgens de Catalogue Raisonné heeft Mondriaan in

¹ Holtzman Deposit: Box 5.

² Zie 007, 008, 103, 127 en 128.

³ Holtzman Deposit: Box 5, Folder 11, no. 22.

⁴ Harry Holtzman (1912-1987), Amerikaans kunstenaar, Mondriaans erfgenaam.

⁵ Afmeting: 26,7 x 20,3 cm (10½ x 8 inch).

⁶ 099 [Intuition and Instinct][1] en 100 [Intuition and Instinct][2].

⁷ Zie toelichting bij 099 [Intuition and Instinct][1]; vooralsnog is niet achterhaald wie Gudrun Harison - met één 'r'(!) - is.

⁸ Mondriaan woonde op dat moment in New York, 353 East 56th Street.

⁹ H. Holtzman and M.S. James (eds.). *The New Art - The New Life. The Collected Writings of Piet Mondrian*. Boston, 1986: 381.

¹⁰ Digital Appendix: Documentation - Mondrian Vocabulary Explained.

1943 vier schilderijen vervaardigd: B320/275-B323¹¹. Hij zal tijdens het schrijven aan [*Intuition and Instinct*][2] met één of meer van deze schilderijen bezig zijn geweest.

¹¹ CRII: 416-419.